ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
Kati Ruohomäki

Muistio

23.9.2021

E 97/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: 55-valmiuspaketti tiedonanto - Valmiina 55:een: Vuoden 2030 ilmastotavoitteesta totta matkalla kohti ilmastoneutraaliutta
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 24.9.2021

Euroopan komissio antoi heinäkuussa ehdotuksensa energia- ja ilmastolakipaketiksi eli ns 55-valmiuspaketti. Tämän avulla on tarkoitus vähentää EU:n nettokasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 %:lla vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Valmiuspaketissa on 12 lainsäädäntöehdotuksen lisäksi komission tiedonanto, jossa esitellään valmiuspaketin keskeiset elementit. Tässä muistiossa Elinkeinoelämän keskusliitto EK kommentoi tiedonantoa ja Suomen kantaa siihen. Jatkossa EK osallistuisi mielellään myös hankekohtaisten U-kirjelmien kuulemisiin eduskunnassa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut Pariisin ilmastosopimukseen ja 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. EK otti jo varhaisessa vaiheessa myönteisen kannan EU:n 2050 ilmastoneutraalisuuteen sekä EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteen tiukentamiseen. Lisäksi elinkeinoelämä on muun muassa laajalla tiekarttatyöllään vahvasti tavoittelemassa Suomen hiilineutraalisuutta vuodelle 2035.

Suomen kanta komission tiedonantoon on hyvin muotoiltu, ja tuo esiin Suomen sitoutumisen EU:n vähintään 55 % ilmastotavoitteeseen. Kohtaan: "Valmiuspaketin ehdotuksilla on lukuisia ristikkäisvaikutuksia, ja valtioneuvosto korostaa, että valmiuspaketin kunnianhimotason ylläpitäminen kokonaisuutena tulee varmistaa" **EK ehdottaa lisättävän, että kunnianhimon taso tulee varmistaa *Suomen ja Euroopan kilpailukyky säilyttäen*.** Perusteluna tälle on se, että uudet päästövähennyskustannukset kumuloituvat helposti johonkin elinkeinoelämän osaan, kuten logistiikkaan, jollei niitä seurata myös koko lakipaketin tasolla.

Oleellista on Suomen kannassa todettu **ripeän etenemisen tarve**, koska tarvittavien investointien näkökulmasta vuosi 2030 lähenee kovaa vauhtia. Ilmastoneutraalisuuteen siirtymisessä **kustannustehokkuus** on ensiarvoisen tärkeää, jotta varoja riittäisi mahdollisimman suureen päästövähennysmäärään. **Digitaalisuus** on mainintana nostettu Suomen kantaan, ja se onkin merkittävä ilmastotoimien mahdollistaja.

Koko Fit for 55 -lakipakettiehdotus huomioiden yrityksiltä tarvitaan nyt ennennäkemättömän suuria investointeja todella nopealla aikataululla. Yrityksille on luotava parhaat edellytykset investoida ja pärjätä kilpailussa myös EU:n ulkopuolella. Lisäksi päästövähennyksiä tuottavat teknologiainvestoinnit sekä demo- ja pilottihankkeet olisi saatava liikkeelle ripeästi. Tiukat tavoitteet toteutuvat todennäköisemmin, kun päästöjä vähennetään kustannustehokkaasti, markkinaehtoisesti ja

teknologianeutraalisti. Koko lakipaketin toimeenpanossa olisi hyödynnettävä kaikki kustannustehokkaat joustovaihtoehdot, ja myös kansainvälisten päästöyksiköiden käyttö olisi sallittava. Ylipäänsä EU-sääntelyä ei pitäisi tarpeettomasti mutkistaa, vaan tehdään lainsäädäntöön vain aidosti välttämättömät täsmämuutokset ilmasto-tavoitteen saavuttamiseksi.

Mahdollisimman kattavat **arviot vaikutuksista** erityisesti Suomeen ja suomalaisiin kuluttajiin ja yrityksiin olisivat hyvin tarpeellisia. Tästä hyvin laajasta lainsäädäntö-pakettiehdotuksesta on yritysten hankala saada **kokonaiskuvaa** niin hyötyjen kuin vaadittavien toimintatapamuutosten sekä käyttö- ja investointikustannusten osalta. Tähän auttaisi hankekohtaisten vaikutusarvioiden lisäksi selvitys, jossa katsottaisiin lakipakettiehdotusta kokonaisuutena Suomen näkökulmasta.